

Başta "İtminan-ı nefsime medar olacak" ifadesi ile, genel manada nefis muhatap kabul ediliyor. Daha sonra: "Ey nefs-i nadan" , "Ey nefs-i bihuş" , "Ey haddinden tecavüz etmiş nefs-i pürvesvas" , "İşte ey tembel nefsim" kullanılmasının hikmeti?

Öncelikle şunu ifade edelim: Bütün bu sayılanlar nefsin sıfatlarıdır. Yani, nefis hem nadandır, hem bihuştur, hem haddinden tecavüz eder, hem de tembeldir. Ancak, Üstat Hazretleri konuya göre bu özelliklerden en uygun düşenini tercih etmiştir.

'Ey nefs-i nadan': Nadan; *cahil manasına gelir.* Soruda geçen meseleler arasında gerçekte bir zıtlık yokken, nefis cehaletinden dolayı bir zıddiyet olduğunu sanmıştır. Bu yüzden, nefsin nadan olduğu nazara verilmiştir.

'Ey nefs-i bihuş': Bî-hûş; *"akıl erdiremeyen, fikirsiz"* demektir. İnsanın nefsi, ani yaratmayla ilgili âyetlerle, tedrici yaratmayı haber veren ayetler arasındaki ilgiyi anlayamadığı ve bunların nasıl tevfik edildiklerine akıl erdiremediği için bu tabir kullanılmıştır.

'Ey haddinden tecavüz etmiş nefs-i pürvesvas': Kurbiyet, budiyet, mirac ve yetmiş bin perde gibi meseleler nefsin vevsevelerine bir derece açıktır. İyi anlaşılmalarsa nefis ve şeytan bu konularda kalbe vesvese verebilir ve insanı yanıltabilir.

'İşte ey tembel nefsim': Namazın hakikatinden bahseden bu Şua'da, insan nefsinin namaz kılma konusunda tembel davranması dolayısıyla bu ifade kullanılmıştır.